

Projektas „Vyresnieji +: „auksiniai“ senjorų mokymosi pavyzdžiai“, 2008–2010 m.

VYRESNIOJO AMŽIAUS ŽMONIŲ MOKYMOSI KIEKYBINIS TYRIMAS

Šiuolaikinių didaktikų centras, Lietuva

IVADAS

Tyrimas vykdomas įgyvendinant projektą „Vyresnieji +: „auksiniai“ senjorų mokymosi pavyzdžiai“, 2008–2010 m.

Projekto tikslas – apklausti vyresniojo amžiaus besimokančius suaugusiuosius, sužinoti jų mokymosi motyvaciją, mėgstamas mokymosi formas, domėjimosi sritis.

Uždaviniai:

- nustatyti, kas dažniau (vyrai ar moterys) dalyvauja suaugusių kursuose;
- išsiaiškinti, kokį išsilavinimą turi vyresnio amžiaus asmenys;
- nustatyti, kokių būdu yra gaunama informacija apie suaugusiųjų kursus/mokymus;
- išnagrinėti, kokia veikla užsiimti respondentai labiausiai mėgsta;
- išanalizuoti, kokių būdu labiausiai patinka mokytis;
- nustatyti, kada paskutinį kartą buvo kursuose/mokymuose;
- sužinoti, ką dar respondentai norėtų mokytis;
- nustatyti, kokios yra pagrindinės kliūtys/paskatos dalyvauti kursuose/mokymuose.

Informacija apie anketinių duomenų apdorojimą ir aprašus:

Anketą sudaro 15 klausimų: 10 uždaro tipo ir 5 – biografinio.

Tyrimo apraše pateikta 16 diagramų.

Tyrimo duomenys apdoroti taikant SPSS programą.

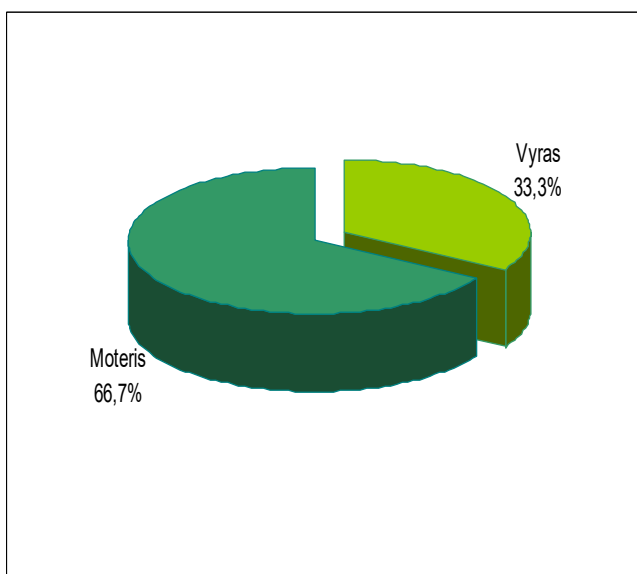
Tyrimo duomenys aprašyti naudojant procentinę atsakymų išraišką.

Tyrimo imties charakteristikos:

Anketavimas atliktas Trakų, Lazdijų, Pakruojo, Rietavo, Tauragės rajuose. Respondentams buvo pateikta 48 anketos. Į anketos klausimus atsakė 45 respondentai. Šių respondentų skaičių laikysime 100 procentų.

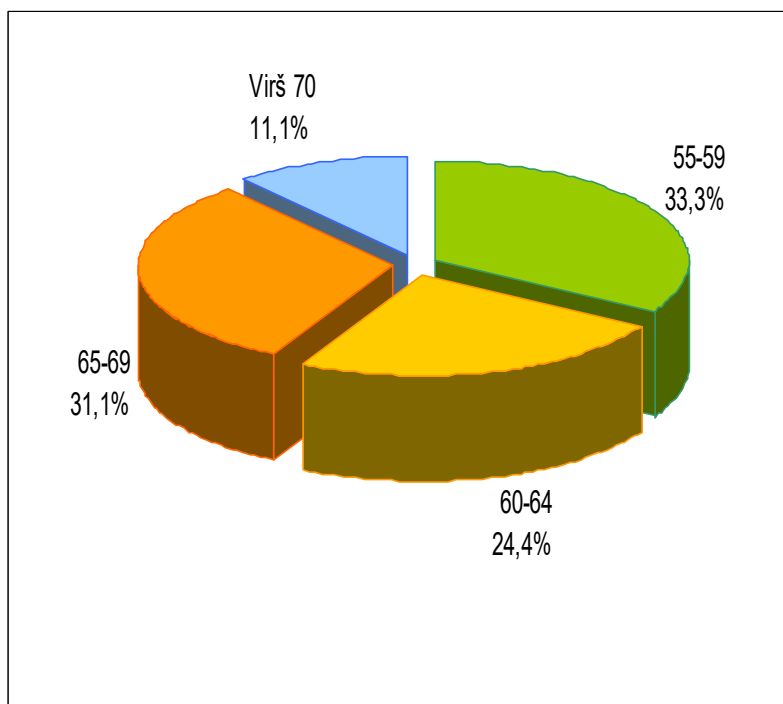
Respondentų lytis ir amžius

Tyrimo dalyvavę respondentai pagal lytį pasiskirstė taip: 66,7% moterų ir 33,3% vyrų (**1 pav.**).

1 paveikslas. Respondentų lytis

Apklausoje dalyvavę respondentai pagal amžių pasiskirstė taip: daugiausia buvo asmenų, kuriems yra 55–59 metai – 33,3%, kuriems 65–69 metai buvo kiek mažiau – 31,1%, kuriems 60–64 metai – 24,4%. Mažiausiai buvo asmenų virš 70 metų – 11,1% (**2 pav.**).

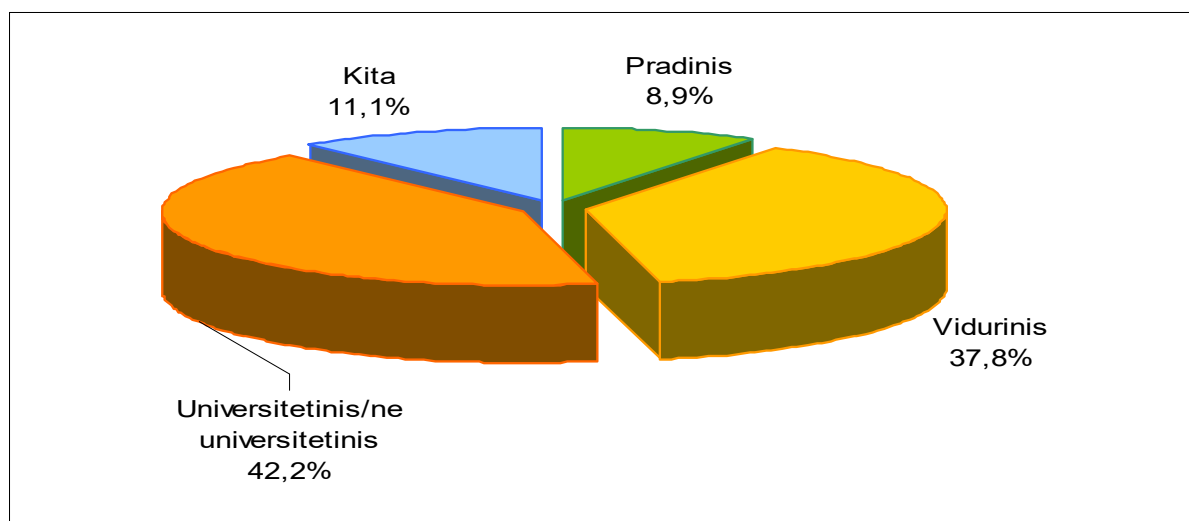

2 paveikslas. Respondentų amžius

Respondentų išsilavinimas

Atlikus apklausą paaiškėjo, jog didžioji dalis respondentų (42,2%) yra įgiję universitetinį/neuniversitetinį išsilavinimą. Daugiausiai tai asmenys, kuriems 60–64 metai (63,6%). Pradinį išsilavinimą turi 8,9% respondentų, kurių didžiąją dalį sudaro asmenys virš 70 metų. Nemaža dalis respondentų turi vidurinį išsilavinimą (37,8%), kurių didžiąją dalį taip pat sudaro asmenys virš 70 metų (**3 pav.**). Galima teigti, kad vyresnieji respondentai turi žemesnį išsilavinimą, nei jaunesnieji respondentai.

	Pradinis	Vidurinis	Universitetinis/ neuniversitetinis	Kita
Lytis				
Vyras	20,0%	46,7%	13,3%	20,0%
Moteris	3,3%	33,3%	56,7%	6,7%
Amžiaus grupė				
55–59	0,0%	26,7%	40,0%	33,3%
60–64	18,2%	18,2%	63,6%	0,0%
65–69	7,1%	57,1%	35,7%	0,0%
Virš 70	20,0%	60,0%	20,0%	0,0%

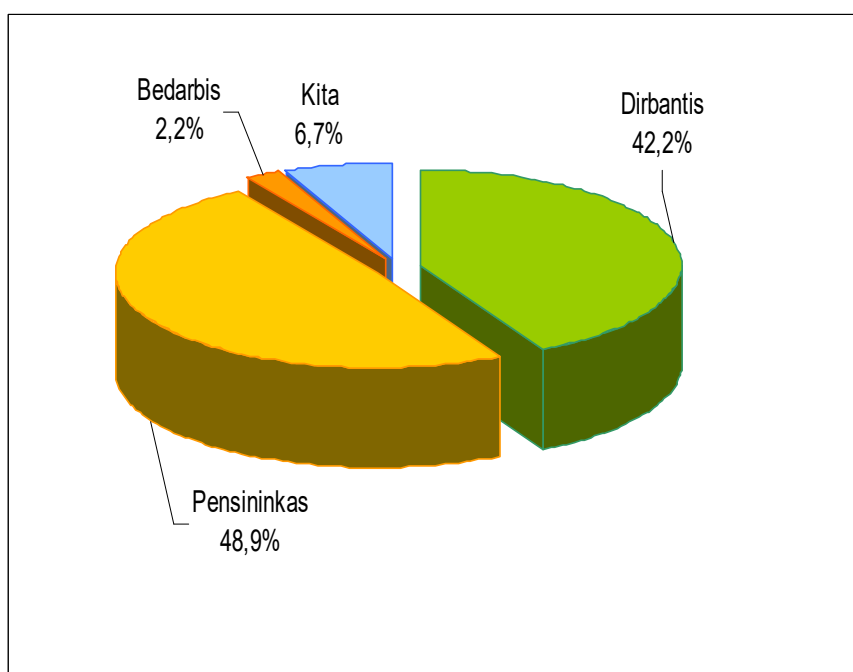

3 paveikslas. Respondentų išsilavinimas

Respondentų veikla

Respondentams uždavus klausimą apie jų dabartinę veiklą, paaiškėjo, kad dauguma respondentų yra pensininkai – 48,9% (iš jų: 50% moterų ir 46,7% vyrų). Mažiausiai yra bedarbių, t. y. 2,2% respondentų (6,7% vyrų). Dirbančiųjų yra 42,2% (iš jų: 46,7% moterų ir 33,3% vyrų) (4 pav.).

Lytis	Dirbantis	Pensininkas	Bedarbis	Kita
Vyras	33,3%	46,7%	6,7%	13,3%
Moteris	46,7%	50,0%	0,0%	3,3%
Amžius				
55–59	93,3%	0,0%	0,0%	6,7%
60–64	45,5%	36,4%	9,1%	9,1%
65–69	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Virš 70	0,0%	80,0%	0,0%	20,0%
Išsilavinimas				
Pradinis	0,0%	75,0%	25,0%	0,0%
Vidurinis	17,6%	64,7%	0,0%	17,6%
Universitetinis/ neuniversitetinis	57,9%	42,1%	0,0%	0,0%
Kita	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

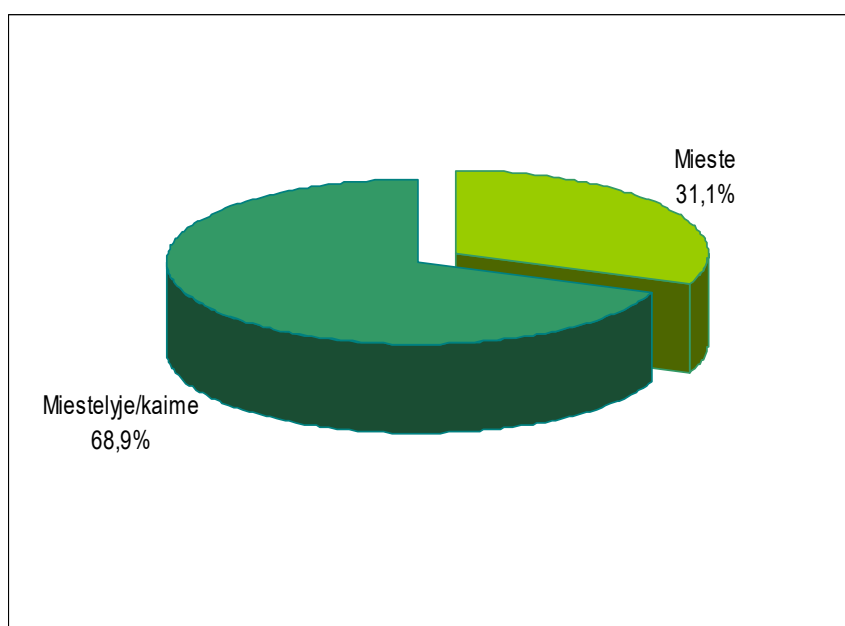

4 paveikslas. Respondentų veikla

Respondentų gyvenamoji vieta

Tiriant respondentų pasiskirstymą pagal gyvenamąją vietą, paaiškėjo kad dauguma respondentų šiuo metu gyvena miestelyje/ kaime (68,9%). Daugiausiai tai yra vyrai (80%), bedarbiai asmenys (100%) ir turintys 55–59 ir virš 70 metų asmenys. Mieste gyvena mažiau respondentų (31,1%). Tai daugiausiai respondentės moterys (36,7%), pensininkai (50%) ir priklausantys asmenims, kuriems 65–69 metai (50%) (**5 pav.**).

Lytis	Mieste	Miestelyje/ kaime
Vyras	20,0%	80,0%
Moteris	36,7%	63,3%
Amžiaus grupė		
55–59	20,0%	80,0%
60–64	27,3%	72,7%
65–69	50,0%	50,0%
Virš 70	20,0%	80,0%
Išsimokslinimas		
Pradinis	0,0%	100,0%
Vidurinis	35,3%	64,7%
Universitetinis/ neuniversitetinis	42,1%	57,9%
Kita	0,0%	100,0%
Užsiėmimas		
Dirbantis	15,8%	84,2%
Pensininkas	50,0%	50,0%
Bedarbis	0,0%	100,0%
Kita	0,0%	100,0%

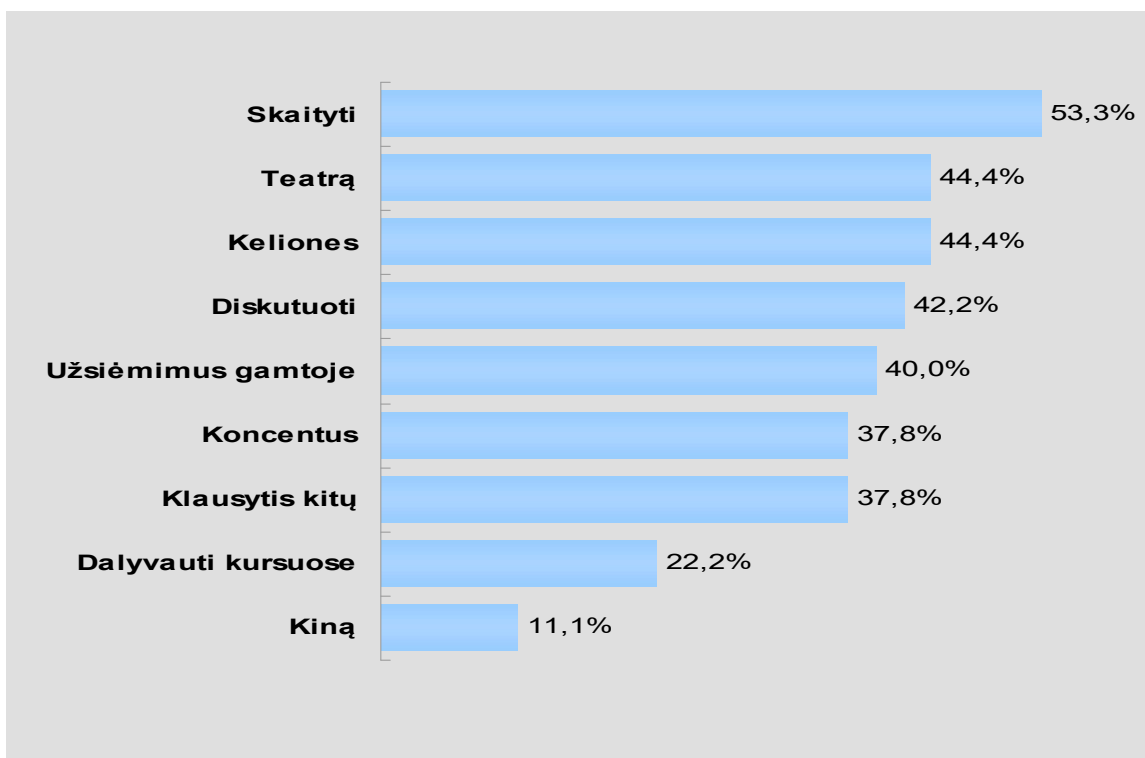

5 paveikslas. Respondentų gyvenamoji vieta

Mėgstamiausia veikla

Respondentai į klausimą kokias veiklas labiausiai mėgsta, atsakė taip: labiausiai respondentai mėgsta skaityti (53,3%), eiti į teatrą ir keliauti (po 44,4%), diskutuoti (42,2%). Mažiausiai respondentų pasirinko kiną (11%). Moterys labiausiai mėgsta skaityti (60%), o vyrai diskutuoti (53,3%) (6 pav.).

	Teatrą	Kiną	Koncertus	Keliones	Užsiėmimus gamtoje	Dalyvauti kursuose	Skaityti	Diskutuoti	Klausytis kitų
Lytis									
Vyras	20,0%	13,3%	13,3%	40,0%	46,7%	20,0%	40,0%	53,3%	46,7%
Moteris	56,7%	10,0%	50,0%	46,7%	36,7%	23,3%	60,0%	36,7%	33,3%

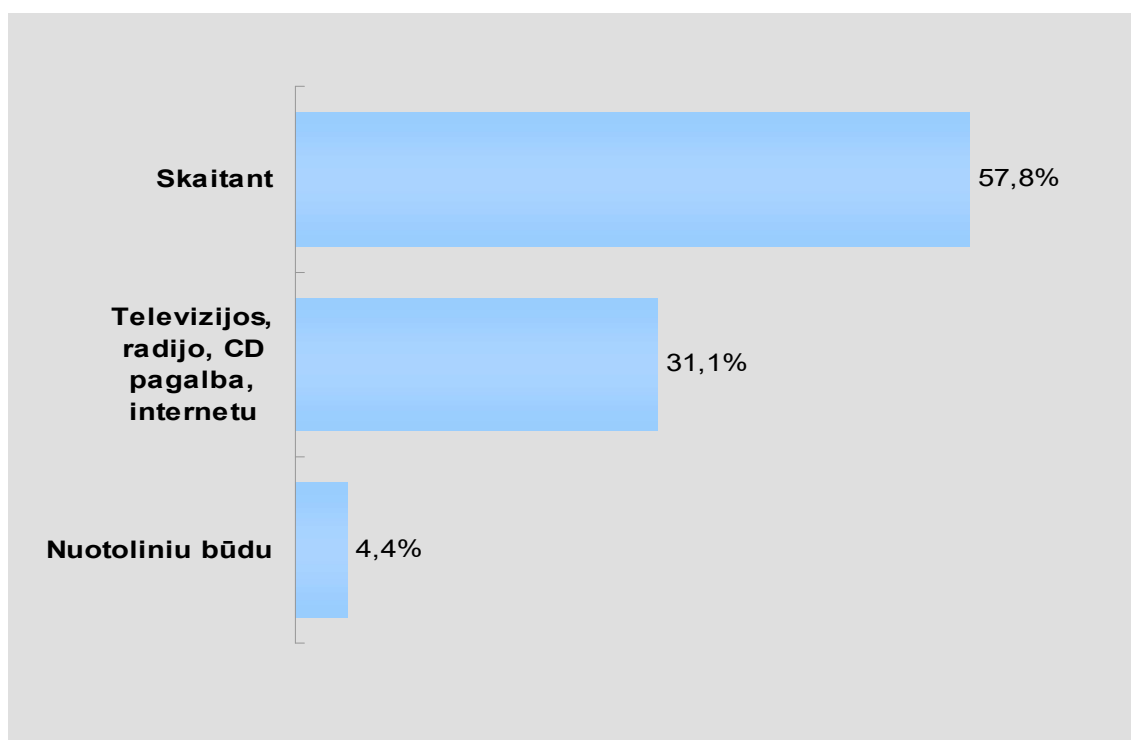

6 paveikslas. Mėgstamiausia veikla

Respondentų mokymosi būdai: vienas

Atsakius į klausimą apie mėgstamiausią mokymosi formą, paaiškėjo, kad mėgstantys mokytis vieni respondentai, dažniausiai tai daro skaitydami (57,8%). Daugiausiai tai yra asmenys gyvenantys mieste (71,4%). Mažiausiai respondentų (4,4%) mokosi nuotoliniu būdu. Daugiausia tai asmenys, gyvenantys miestelyje/ kaime (6,5%) (7pav.).

Gyvenamoji vieta	Nuotoliniu būdu	Skaitant	Televizijos, radijo, CD pagalba, internetu
Mieste	0,0%	71,4%	21,4%
Miestelyje/kaime	6,5%	51,6%	35,5%

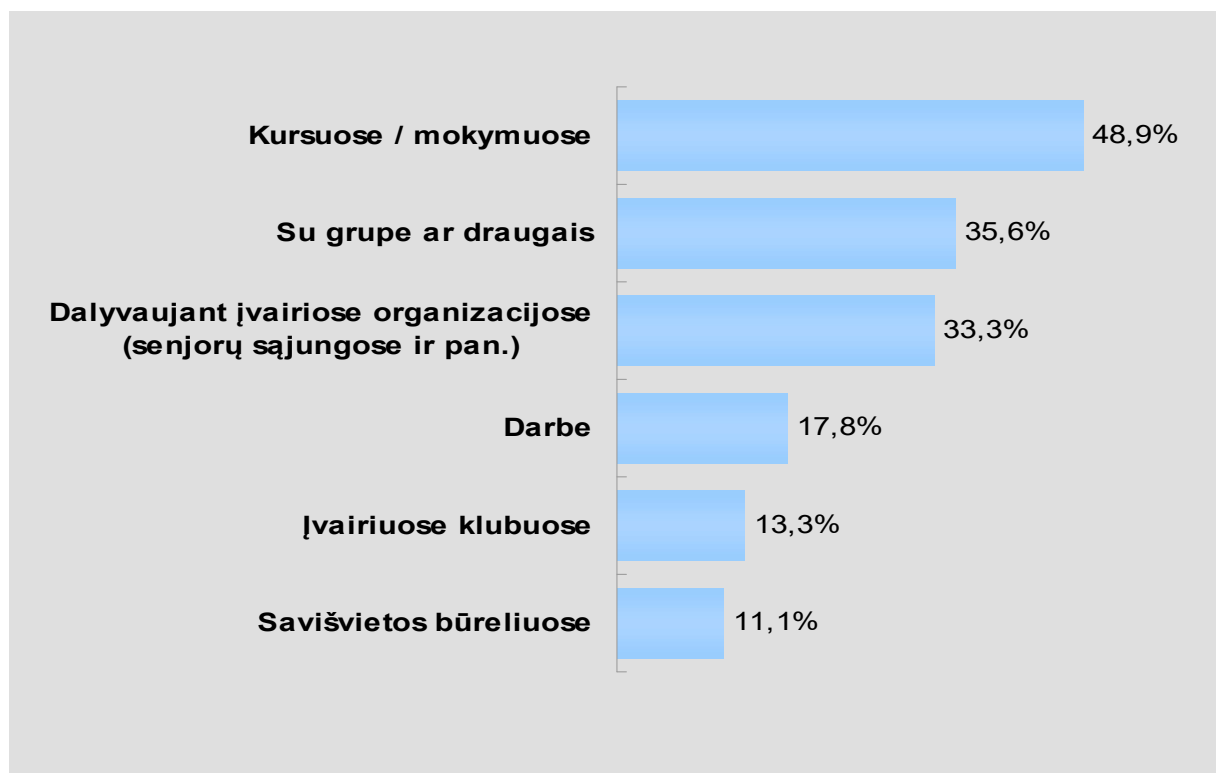

7 paveikslas. Respondentų mokymosi būdai: vienas

Respondentų mokymosi būdai: su kitais asmenimis

Mokantis su kitais žmonėmis, labiausiai paplitęs būdas yra dalyvavimas kursuose/ mokymuose (48,9%). Tai asmenys gyvenantys mieste (64,3%) ir miestelių/ kaimų žmonės (41,9%). 35,6% respondentų mielai mokosi kartu su grupe ar draugais. Dažniausiai tai miesto gyventojai (42,9%) (8 pav.).

Gyvenamoji vieta	Kursuose/ mokymuose	Dalyvaujant įvairiose organizacijose (senjorų sąjungose ir pan.)	Darbe	Savišvietos būreliuose	Įvairiuose klubuose	Su grupe ar draugais
Mieste	64,3%	57,1%	0,0%	14,3%	35,7%	42,9%
Miestelyje/ kaime	41,9%	22,6%	25,8%	9,7%	3,2%	32,3%

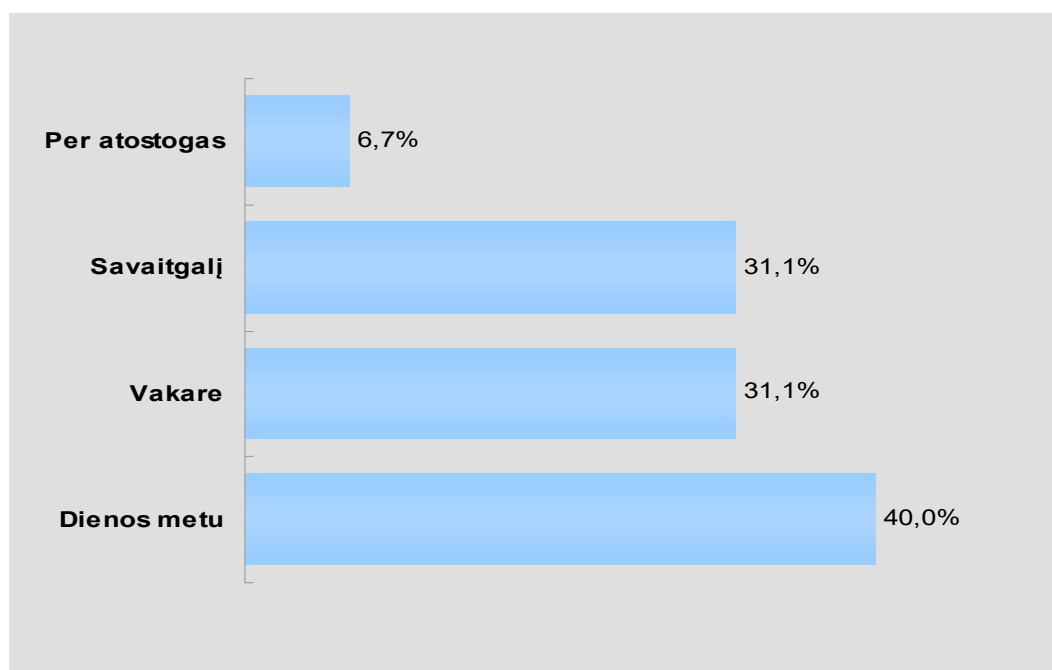

8 paveikslas. Respondentų mokymosi būdai: su kitais asmenimis

Patogiausias laikas mokytis

Uždavus klausimą apie tai, koku metu patogiausia mokytis, respondentai atsakė, kad dažniausiai mokosi dienos metu (40%). Didesnę dalį žmonių, besimokančių dienos metu sudaro pensininkai (50%). Savaitgalį ir vakare mokosi po 31,1% respondentų. Mažiausiai respondentų mokosi per atostogas – 6,7%, nors tai daugiausia dirbantys žmonės (10,5%) (9 pav).

Užsiėmimas	Per atostogas	Savaitgalį	Vakare	Dienos metu
Dirbantis	10,5%	21,1%	52,6%	26,3%
Pensininkas	4,5%	36,4%	18,2%	50,0%
Bedarbis	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Kita	0,0%	33,3%	0,0%	66,7%

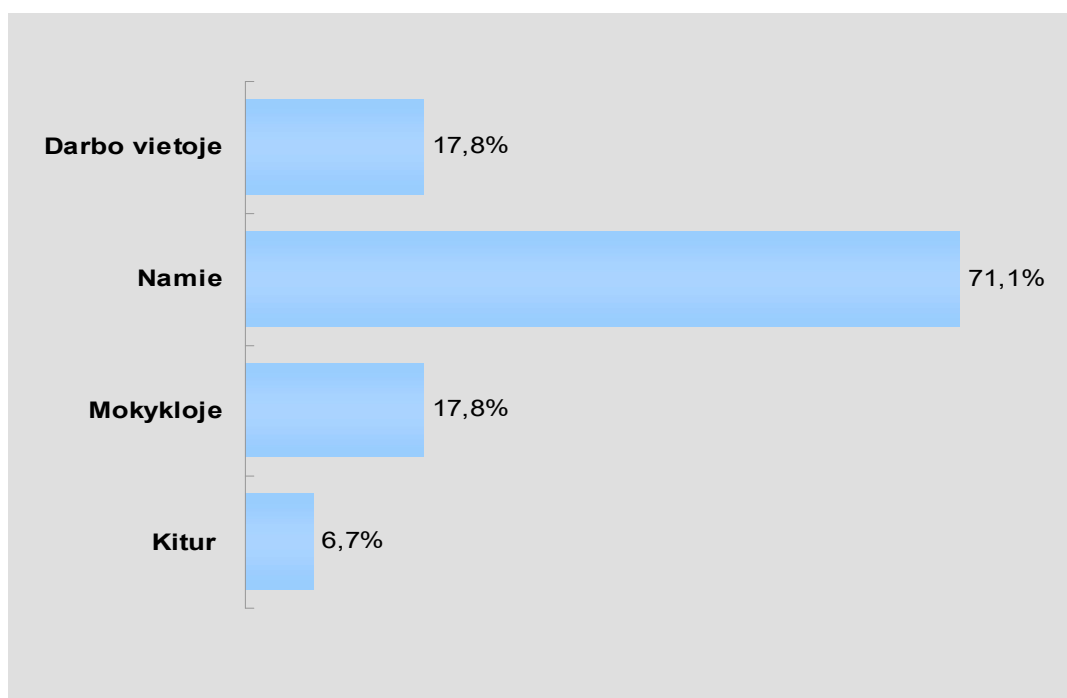

9 paveikslas. Patogiausias laikas mokytis

Mokymosi aplinka

Uždavus klausimą apie mokymosi aplinką, paaiškėjo, kad dauguma respondentų mokosi namuose (71,1%). Tai visi bedarbiai (100%) ir didelė dalis dirbančiųjų (73,7%) (**10 pav**).

Užsiėmimas	Darbo vietoje	Namie	Mokykloje	Kitur
Dirbantis	31,6%	73,7%	21,1%	0,0%
Pensininkas	9,1%	68,2%	18,2%	9,1%
Bedarbis	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Kita	0,0%	66,7%	0,0%	33,3%

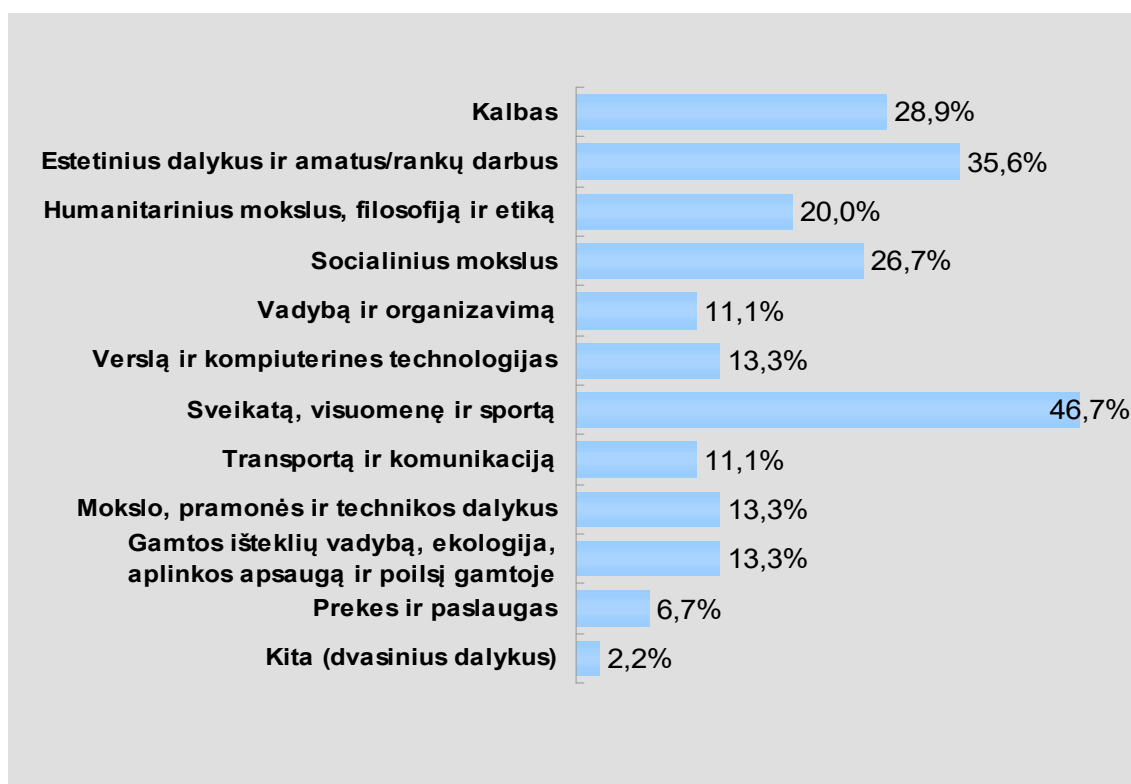

10 paveikslas. Mokymosi aplinka

Dalykai, kuriuos ateityje norėtų studijuoti respondentai

Uždavus klausimą apie tolimesnius mokymosi planus, paaiškėjo, kad ateityje dauguma respondentų norėtų mokytis apie sveikatą, visuomenę ir sportą (46,7%). Už tai pasisakė daugiau vyrų (53,3%), nei moterų. 35,6% respondentų galvoja apie estetinius dalykus ir amatus/ rankų darbus. Daugiausia tokį atsakymą pasirinko moterys (46,7%). Atsakymą „kita“, t.y. dvasinius dalykus nurodė mažiausiai respondentų – 2,2%, (t. y. 3,3% moterų) (11pav.).

	Vyrai	Moterys
Kalbas	6,7%	40,0%
Estetinius dalykus ir amatus/rankų darbus	13,3%	46,7%
Humanitarinius mokslus, filosofiją ir etiką	13,3%	23,3%
Socialinius mokslus	13,3%	33,3%
Vadybą ir organizavimą	6,7%	13,3%
Verslą ir kompiuterines technologijas	33,3%	3,3%
Sveikatą, visuomenę ir sportą	53,3%	43,3%
Transportą ir komunikaciją	33,3%	0%
Mokslo, pramonės ir technikos dalykus	26,7%	6,7%
Gamtos išteklių vadybą, ekologija, aplinkos apsaugą ir poilsį gamtoje	13,3%	13,3%
Prekes ir paslaugas	6,7%	6,7%
Kita (dvasinius dalykus)	2,2%	2,2%

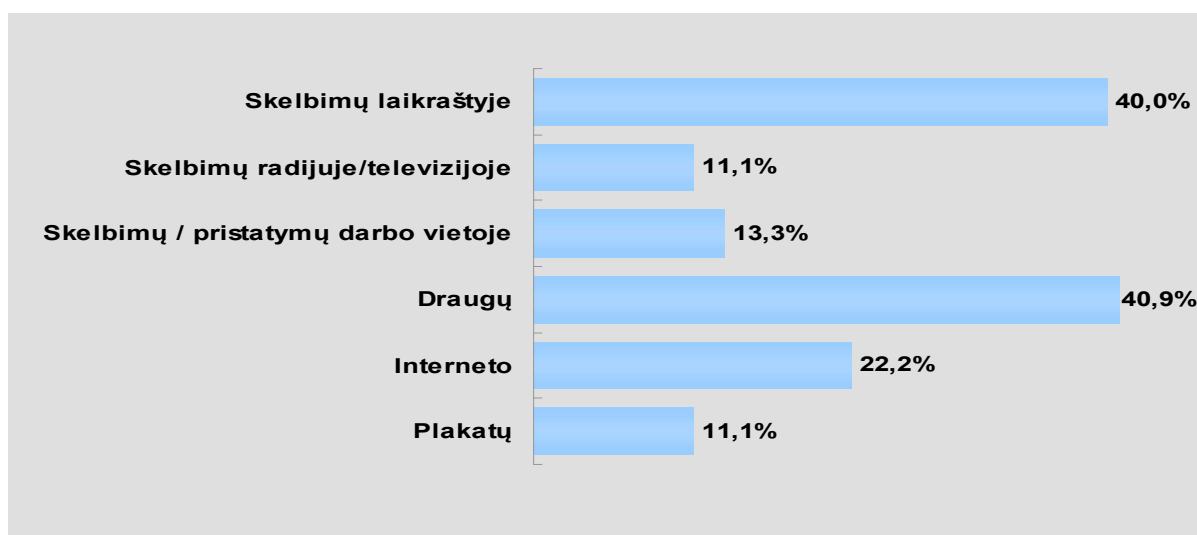

11paveikslas. Dalykai, kuriuos ateityje norėtų studijuoti respondentai

Informacijos teikimo šaltiniai apie mokymus

Atlikus tyrimą paaiškėjo, kad informacija yra gaunama iš draugų ir skelbimų laikraštyje (po 40%). Mažiausiai apie mokymus respondentams informacijos teikia skelbimai radijuje / televizijoje ir plakatai (po 11%). Kaimo žmonės informaciją gauna iš skelbimų laikraštyje (38,7%), o mieste iš draugų (61,5%) (12 pav).

Gyvenamoji vieta	Skelbimų laikraštyje	Skelbimų radijuje/televizijoje	Skelbimų/pristatymų darbo vietoje	Draugų	Interneto	Plakatų
Mieste	42,9%	28,6%	7,1%	61,5%	21,4%	0,0%
Miestelyje/ kaime	38,7%	3,2%	16,1%	32,3%	22,6%	16,1%

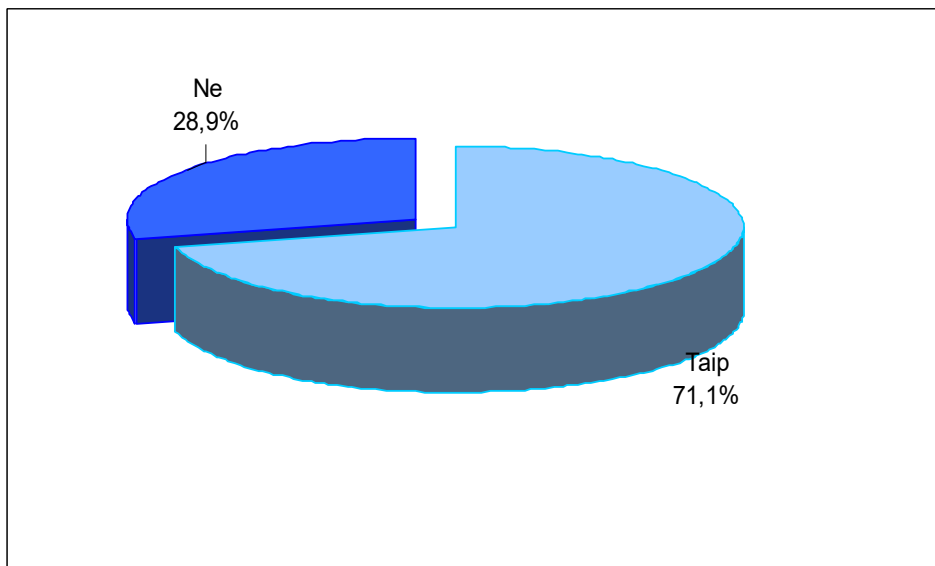

12 paveikslas. Informacijos teikimo šaltiniai apie mokymus

Laikas, kada respondentai dalyvavo kursuose/ mokymuose

Atlikus apklausą paaiškėjo, kad dauguma respondentų paskutinį kartą kursuose buvo mažiau nei prieš 12 mėnesių (55,6%). Daugiausiai tai respondentai, kuriems 55–59 metai (87%). Prieš 1–3 metus ir daugiau nei prieš 3 metus mokėsi po 22,2% tyrime dalyvavusių respondentų, iš kurių daugiausiai asmenys virš 70 metų (atitinkamai 40% ir 60%) (**13 pav**).

Amžiaus grupė	Mažiau nei prieš 12 mėnesių	Prieš 1–3 metus	Daugiau nei prieš 3 metus
55–59	86,7%	13,3%	0,0%
60–64	54,5%	27,3%	18,2%
65–69	42,9%	21,4%	35,7%
Virš 70	0,0%	40,0%	60,0%

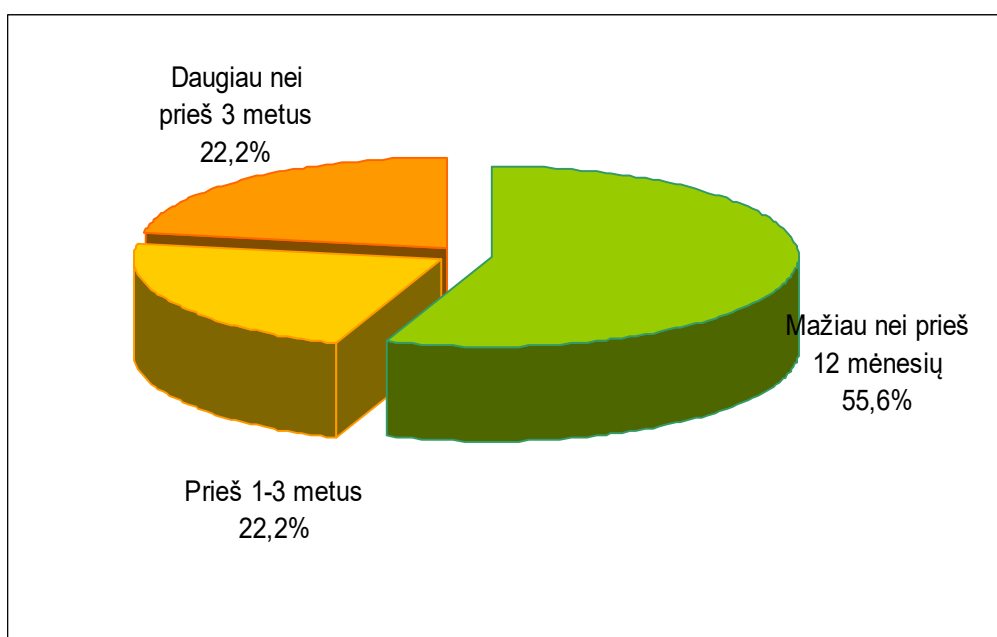

13 paveikslas. Laikas, kada respondentai dalyvavo kursuose/ mokymuose

Nuomonės apie tolesnius kursus/ mokymus

Atlikus tyrimą paaiškėjo, kad didžioji dalis respondentų ateityje ketina dar kažką mokytis (71%). 29% respondentų neketina ateityje mokytis. Tai visi bedarbiai asmenys (100%), nedidelė dalis pensininkų (32%). Toliau mokytis ketina 84% dirbančiųjų ir 68% pensininkų (14 pav).

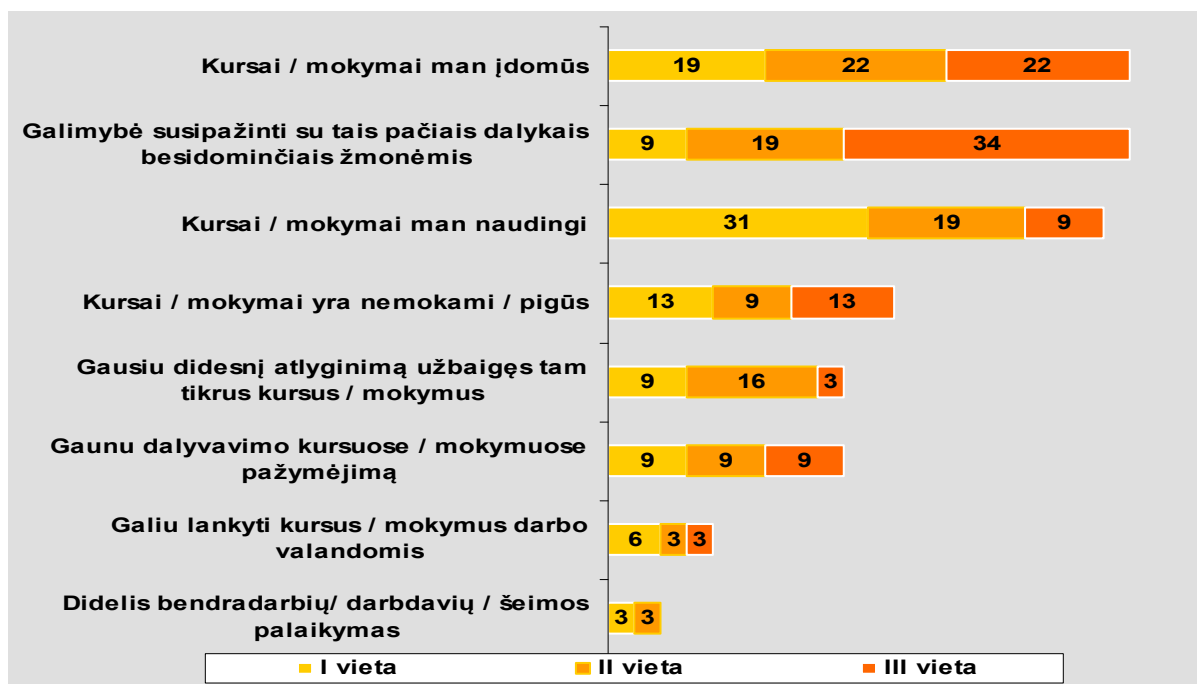
Užsiėmimas	Taip	Ne
Dirbantis	84,2%	15,8%
Pensininkas	68,2%	31,8%
Bedarbis	0,0%	100,0%

14 paveikslas. Nuomonės apie tolesnius kursus/ mokymus

Dalykai, kurių mokytis norėtų respondentai

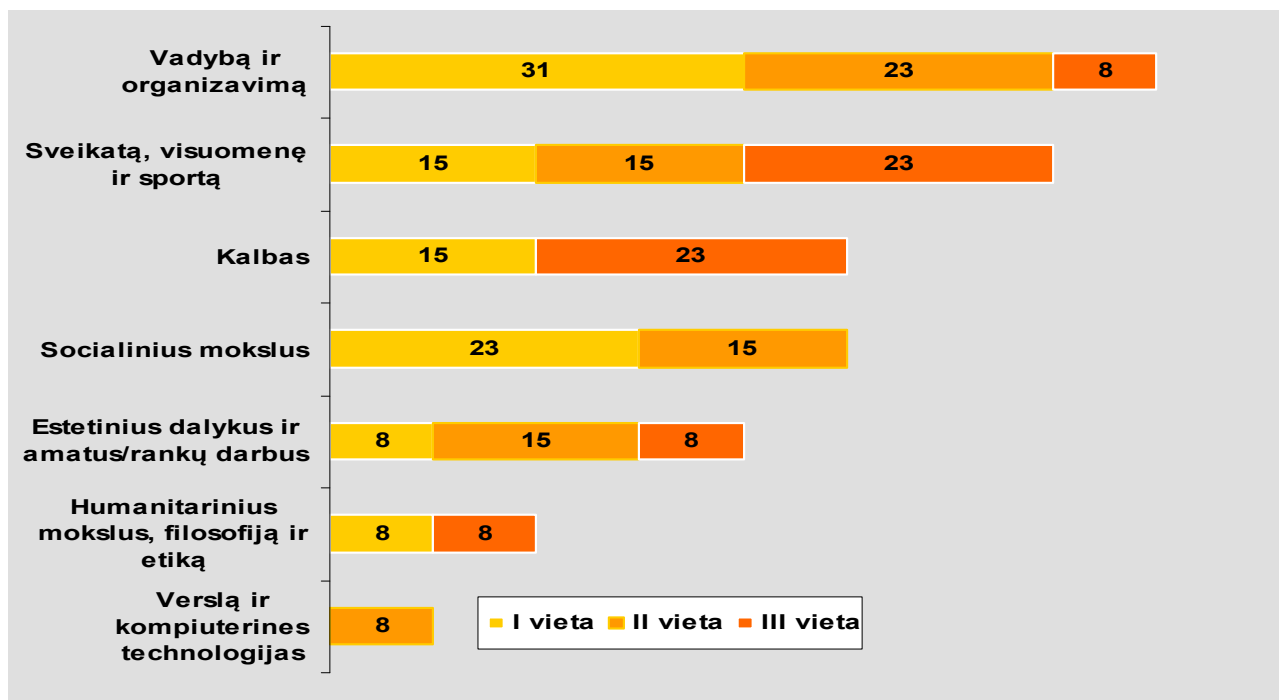
Atlikus atyrimą paaiškėjo, kad apie tolesnį mokymąsi galvojantys respondentai labiausiai norėtų mokytis vadybos ir organizavimo (61,5%), apie sveikatą, visuomenę ir sportą 53,8%, kalbas ir socialinius mokslus po 38,5%. Verslą ir kompiuterines technologijas norėtų studijuoti tik 7,7% respondentų (15 pav).

15 paveikslas. Dalykai, kurių mokytis norėtų respondentai

Motyvacija lankyti kursus

Atlikus tyrimą paaiškėjo, kad pirmoje vietoje lankyti kursus/ mokymus skatina tai, kad kursai respondentams yra naudingi (31%), yra įdomūs (19%), kad yra pigūs (13%). Šeimos palaikymas skatina mažiausiai – tai pažymėjo tik 3% respondentų (**16 pav**).

16 paveikslas. Motyvacija lankyti kursus

IŠVADOS

Atlikus tyrimą paaiškėjo:

- daugiausia suaugusių kursuose/mokymuose dalyvauja moterys (67 proc.);
- daugiausiai buvo asmenų, kuriems yra 55–59 metai – 33,3%;
- didžioji dalis respondentų (42,2%) yra įgiję universitetinį/ neuniversitetinį išsilavinimą;
- dauguma respondentų yra pensininkai – 48,9% (iš jų: 50% moterų ir 46,7% vyrų);
- dauguma respondentų šiuo metu gyvena miestelyje/ kaime (68,9%);
- moterys labiausiai mėgsta skaityti (60%), o vyrai diskutuoti (53,3%);
- mažiausiai respondentų vieni mokosi nuotoliniu būdu (4,4%), o daugiausiai – skaitydami (57,8 %).
- mokantis su kitais žmonėmis labiausiai paplitęs yra dalyvavimas kursuose/ mokymuose (48,9%).
- dažniausiai yra mokomasi dienos metu (40%).
- dauguma respondentų mokosi namuose (71,1%).
- ateityje dauguma respondentų norėtų mokytis dalykus, susijusius su sveikata, visuomene ir sportu (46,7%).
- daugiau apie dvasinius dalykus norėtų mokytis mažiausiai respondentų – 2,2%.
- labiausiai paplitęs informacijos gavimo būdas – iš draugų ir skelbimų laikraštyje (po 40%).
- dauguma respondentų paskutinį kartą kursuose buvo mažiau nei prieš 12 mėnesių (55,6%).
- didžioji dalis respondentų ketina ateityje dar kažką mokytis (71%).
- Pagrindinė priežastis, skatinanti lankyti kursus/mokymus yra ta, kad kursai respondentams yra naudingi (31%).

Atliktas tyrimas parodė, jog įvairiuose Lietuvos miestuose žmonės yra susidomėję suaugusiųjų mokymu ir noriai juos lanko. Pabrėžtina, kad daugelis apklaustųjų respondentų ateityje dar ketina ką nors mokytis. Tai įrodo, jog suaugusiųjų mokymasis yra naudingas ir reikalingas vyresnio amžiaus žmonėms.